ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ, ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

ΕΤΟΣ 14ον ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΑΡ. Φ. 97)228 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΘ. ΓΚΟΓΚΩΝΗΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 35-653 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Σωκράτους 62 — Ἀθῆναι | Πέμπτη 6 Μαρτίου 1952

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ» — Ἀθήνας
Συνδρομαί:
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Δρ 40)00)
» ἑξάμηνος » 20)00
ΔΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ ἐτησία » 35)00
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολ 8
Τουρκίας, 20 λ. χάρτ., Αὐστραλίας, Ἀφρικῆς κλπ. 2 λ. στερλ.
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ: Εὐρώπην, 3 λ. στερλ. Ἀμερικὴν δολ. 12,
Ἰδρόματα, κλπ. Δρ. 80,000

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΣΟΦ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΔΙΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Σοφ. Βενιζέλος, εὑρισκόμενος εἰς Ρώμην τὴν παρ. Κυριακὴν 3ην ἀρξαμένου, ἐδέχθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν Ἰταλούς, Ἕλληνας καὶ ξένους δημοσιογράφους, πρὸς τοὺς ὁποίους προέβη εἰς δηλώσεις ἐπὶ τῶν σχέσεων τῆς Χώρας μας μετὰ τῶν Συμμάχων καὶ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων. Ὁ κ. Βενιζέλος, ἐρωτηθείς, εἰδικῶς, ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ ἐδαφικαί, εἴτε ἄλλης φύσεως μεταξὺ Ἑλλάδος ἀφ' ἑνὸς καὶ Γιουγκοσλαβίας ἀφ' ἑτέρου ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Μὲ τὴν Γιουγκοσλαβίαν δὲν ὑπάρχει οὐδεμία διαφορὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἔκλεισε τὰ σύνορα εἰς τοὺς συμμορίτας δὲν ἐσημειώθη κανὲν ἐπεισόδιον καὶ αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν βαίνουν, ἔκτοτε, δικρκῶς βελτιούμεναι.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν Ἀλβανίαν ὑπάρχει πάντοτε ἡ διεκδίκησις τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τῶν Τεσσάρων Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν μεγάλων Δυνάμεων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπελήφθησαν εἰσέτι τούτου. Ἐκτὸς τούτου ἡ Ἀλβανία παρέσχεν ἄνευ προσχημάτων βοήθειαν εἰς τοὺς συμμορίτας. τοὺς ὁποίους ἐξακολουθεῖ νὰ συντηρῇ εἰς τὸ ἔδαφός της».

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἐφημερὶς τῆς πόλεώς μας ἐδημοσίευσεν ἀνταπόκρισιν εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου τῆς ἐφημερίδος «Κῆρυξ τῆς Γλασκώβης» περὶ τῆς εἰς τὴν Ἀλβανίαν καταστάσεως. Ἐπειδὴ ἡ μακροσκελὴς αὕτη πραγματεία περιέχει σχεδὸν ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τέλους ἀνακριβείας καὶ διὰ νὰ μὴ μακρυογορήσωμεν, θὰ περιορισθῶμεν νὰ ἀνασκευάσωμεν τινὰς μόνον ἐξ αὐτῶν:

Διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ ἡ Ἑλλὰς νὰ δηλώσῃ ἐπισήμως ὅτι παραιτεῖται τῶν ἐπὶ τῆς Βορ. Ἠπείρου ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων της, ὁ ἀνωτέρω ἀρθρογράφος διακηρύσσει ὅτι μόνον οὕτω θὰ ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ τελευταῖον ἠθικὸν ἔρεισμα τοῦ καθεστῶτος τοῦ Χότζα!! Ἀλλὰ διατί χρειάζεται αὐτὴ ἡ δήλωσις ὅταν εἰς ἄλλην παράγραφον ὁ ἀρθρογράφος αὐτὸς ἐξαγγέλλει ὅτι μία μικρὰ δύναμις 2.000 ἀλβανῶν πατριωτῶν ἀποβιβαζομένων ἐπὶ τῶν ἀκτῶν, ἀρκεῖ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν κατάρρευσιν τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος; Ἐπανειλημμένως ἔχει διαπιστωθῇ ὅτι ὁ ἀλβανικὸς λαὸς στερεῖται ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Ἄλλως τε ἐὰν διέθετε καὶ μικρὰν ἔστω δόσιν τούτου, θὰ εἶχεν ἐπιχειρηθῇ ἤδη μιὰ τοιαύτη προσπάθεια παρὰ τῶν ἑκτὸς τοῦ κρατιδίου των Ἀλβανῶν, μὲ ἐλπίδα ἀσφαλοῦς ἐπιτυχίας. Καὶ τὸ ἀξιοπαρατήρητον εἶναι ὅτι εἶχε πλείστας ἐξαιρετικὰς εὐκαιρίας νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἐν τούτοις οὐδὲν ἔγινε, οὔτε πρόκειται νὰ γίνῃ καὶ δεῖ ἐντὸς τοῦ 1952, ὅπως ἐλπίζῃ ὁ κ. ἀρθρογράφος. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ ἀδιάσειστος διεκδίκησις τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Β. Ἠπείρου, ἡ ὁποία δίδει ἰσχὺν εἰς τὸν Χότζα. Αὐτοὶ οἱ μῦθοι διαδίδονται δι' εὐνοήτους λόγους ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑποψηφίους τυράννους τοῦ ἀλβανικοῦ λαοῦ. Ὁ Χότζα θὰ πέσῃ πράγματι ἐὰν εὑρεθῇ ἔστω ἡ προμηνυθεῖσα μικρὰ αὕτη δύναμις τῶν 2.000 Ἀλβανῶν «Πατριωτῶν», οἱ ὁποῖοι ὅμως θὰ ἀποφασίσουν νὰ θυσιάσουν τὴν ἀθλίαν των ὕταρξιν διὰ νὰ ἀπελευθερώσουν τὴν πατρίδαν των; Ἡμεῖς οἱ Βορειοηπειρῶται, οἱ ὁποῖοι καλῶς γνωρίζομεν τὴν ψυχοσύνθεσιν τῶν «Πατριωτῶν» αὐτῶν, διακηρύσσομεν ὅτι οἱ τύποι τοῦ ἐν λόγῳ ἀρθρογράφου, πίπτουν θλιβερὰ θύματα τῆς πατριδοκαπηλείας τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐν πλήρει εὐμαρείᾳ διαβιούντων Ἀλβανῶν ἀρχόντων. Ἂς πεισθοῦν οἱ ξένοι αὐτοὶ ἀφελεῖς, ὅτι οὔτε τὸ 1952, οὔτε ἀργότερον, δὲν πρόκειται νὰ κινηθοῦν οἱ Ἀλβανοὶ «Πατριῶται». Ἂς ἐπιτρέψουν οἱ ξένοι ἁρμόδιοι εἰς ἡμᾶς τοὺς πρόσφυγας Βορειοτας νὰ εἰοβάλωμεν εἰς τὴν μαρτυρικὴν μας ἰδιαιτέραν Πατρίδα—τὴν Βόρ. Ἤπειρον—καὶ τότε μόνον θὰ ἀντιληφθοῦν πῶς ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς ὁ Χότζα θὰ ἔχῃ ἀπέλθῃ πρὸς συνάντησιν τοῦ πάτρωνός του Στάλιν.

Ὁ ἐν λόγῳ ἀρθρογράφος συμβουλεύει τοὺς γείτονας τῆς Ἀλβανίας νὰ συντελέσουν εἰς τὴν πτῶσιν τῆς κομμουνιστικῆς κυριαρχίας της, πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, διότι θὰ ἔχουν ἐξησφαλισμένα τὰ νῶτά των κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὑπὸ τῆς Κόμινφορμ προσβολῆς των. Εὐχαριστοῦμεν τὸν κύριον αὐτὸν διὰ τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐνδιαφέρον του. Τὸν καθησυχάζομεν ὅμως. Δὲν παρῆλθον πολλὰ ἔτη ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐνίκησε ἐπιφοβοτέρους ἐχθροὺς καὶ ὑπὸ πολὺ μάλιστα χειροτέρας συνθήκας.

Σ. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ
Πρόεδρος
τοῦ Β. Συλλ. «Σελασφόρος».

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΒΑΡΩΝΟΥ ΤΟΣΙΤΣΑ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ

Ὑπὸ τοῦ «Ἱδρύματος Βαρώνου Μιχαὴλ Τοσίτσα» μᾶς ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολή:

«Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὴν ἔγκριτον ὑμῶν Ἐφημερίδα τῆς 11 Φεβρίου 1952 ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ τοῦ Ὀφθαλμιάτρου κ.Α.Μπούζα «περὶ τῶν μειονεκτημάτων τὰ ὁποῖα ἔχει ἡ ἵδρυσις τοῦ Οἴκου τοῦ Ἠπειρώτου Φοιτητοῦ ἐν Κάτω Κηφισίᾳ». Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα εἶναι κατὰ τὸν ἐπιστολογράφον σας ἡ δαπάνη τῶν φοιτητῶν διὰ ναῦλα ἥτις θὰ ἐπήρκει δι' ἐνοικίασιν δωματίου πλησίον τῶν Σχολῶν, ἡ ἀπώλεια 2—3 ὡρῶν διὰ τὸ «διπλοῦν ταξείδιον» καὶ ἡ ἀδυναμία λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ Οἴκου νὰ χρησιμοποιηθῇ οὗτος ὡς Ἐντευκτήριον ὁλοκλήρου τῆς Ἠπειρωτικῆς παροικίας Ἀθηνῶν.

Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα συνεζητήθησαν ἐπισταμένως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, πλὴν τοῦ τελευταίου ὅπερ ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ὑφίσταται ἐφ' ὅσον ὁ Οἶκος προώρισται νὰ λειτουργήσῃ ὡς Οἰκοτροφεῖον καὶ μόνον τοιοῦτον. Καὶ διὰ μὲν τὰ ναῦλα ἐλπίζεται ὅτι δὲν θὰ τεθῇ ζήτημα εἰ μὴ μόνον εἰς ὅλως ἐκτάκτους ἀνάγκας τῶν Φοιτητῶν, διότι ὁ Οἶκος τοῦ Φοιτητοῦ προβλέπεται ὅτι θὰ ἔχῃ ἰδικόν του λεωφορεῖον. Ὡς πρὸς τὴν ἀπώλειαν χρόνου αὐτῇ θὰ ἀφορᾷ 40 λεπτὰ τῆς ὥρας διὰ «τὸ ταξείδιον» μετ' ἐπιστροφῆς ὅταν οἱ Φοιτηταὶ θὰ κατέρχωνται εἰς τὰς Ἀθήνας ἅπαξ τῆς ἡμέρας. Σημειωτέον ὅτι τὸ λεωφορεῖον των θὰ δύναται νὰ τοὺς ἀφίνῃ καὶ νὰ τοὺς παραλαμβάνῃ εἰς δύο—τρία ἢ τέσσαρα σημεῖα τῶν Ἀθηνῶν πλησίον τῶν Σχολῶν των, ἐνῷ ἐὰν ὁ Οἶκος ἀνηγείρετο π. χ. εἰς τοὺς Ἀμπελοκήπους οἱ Φοιτηταὶ τῆς Γεωπονικῆς ἢ τοῦ Πολυτεχνείου ἢ καὶ ἄλλων Σχολῶν θὰ ἔχαναν ὁπωσδήποτε πολλὴν ὥραν διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς αὐτάς, διότι βεβαίως διὰ πλείστους λόγους θὰ ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ γίνῃ τὸ Οἰκοτροφεῖον ἐντελῶς εἰς τὸ Κέντρον τῆς Πόλεως. Ἄλλωστε εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τοῦ Κόσμου καὶ ἰδίως εἰς τὰς μεγαλοπόλεις ὅπως τὴν Ν. Ὑόρκην, τὸ Λονδῖνον, τὸ Παρίσι, τὴν Ρώμην καὶ ἄλλοῦ, οἱ Φοιτηταὶ κάνουν ἀληθινὰ ταξείδια διὰ νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ ἐργαστήριά των καὶ καταρτίζονται ἄριστα. Τὰ Ἠπειρωτόπουλα τοῦ Οἴκου Τοσίτσα θὰ κάμουν πολὺ μικροτέρας διαδρομὰς αὐτῶν.

Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος ἀπεφάσισεν ὅπως ὁ Οἶκος Ἠπειρώτου Φοιτητοῦ ἀνεγερθῇ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοὺς ἀκολούθους σοβαροὺς λόγους:

1) Τὰ Ἠπειρωτόπουλα τὰ ὁποῖα θὰ στεγασθοῦν ἐκεῖ θὰ διανύουν τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν των εἰς λίαν ὑγιεινὸν περιβάλλον.

2) Θὰ διατηρήσουν μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀγροτικὴν ζωήν, πρᾶγμα κοινωνιολογικῶς πολύτιμον, ἰδίως διὰ νέους ποὺ θὰ κατεόρχωνται πρωτίστως ἀπὸ τὴν ὑπαιθρον.

3) Τὸ ἐξ 73 στρεμμάτων ἀγρόημα τὸ ὁποῖον ἠγοράσθη, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἄλλους ἀγρούς, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ποτιστικόν, θὰ ἐξασφαλίσῃ μέγα μέρος τῆς διατροφῆς τῶν Φοιτητῶν. Τοῦτο εἶναι σημαντικὸν διότι ἐξασφαλίζει κατὰ πολὺ τὴν λειτουργίαν καὶ εἰς τὴν ἀπίθανον περίπτωσιν καθ' [ἣν

(Συνέχεια εἰς τὴν 2αν σελίδα)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Μέσα στὶς τόσες ἄλλες ἐπιστημονικές του ἐργασίες, ὁ κ. Δημ Οἰκονομίδης μᾶς ἔδωσε ἐδῶ καὶ λίγον καιρὸ καὶ τὴ μελέτη του γιὰ τὸ μεγάλο δάσκαλο τοῦ γένους, τὸ Λάμπρο φωτιάδη, τὸν πολυμαθέστατο αὐτὸ Γιαννιώτη καὶ αὐτοδίδαχτο σοφό.

Στὴν ἐργασία του αὐτή, ποὺ εἶναι ἀνάτυπο ἀπ' τὴν ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, ὁ κ. Δημ. Οἰκονομίδης, ἐξετάζει μὲ ἐπιστημονικὴ ἐμβριθεια καὶ εὐσυνειδησία τὰ διάφορα σκοτεινὰ σημεῖα ποὺ σχετίζονται μὲ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς τοῦ Λάμπρου Φωτιάδη, τὴν κατοπινή του δράση ὡς τὴ μέρα τοῦ θανάτου του.

Ἀφοῦ ἀναφέρεται στὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του (1752), στὸ ἀρχικό του ὄνομα, ποὺ ἦταν Εὐστάθιος Λάμπρου, ἄγνωστο δὲ γιατὶ κατόπι κατέληξε Λάμπρος Φωτιάδης, μᾶς δίνει μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν Ἰωαννίνων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, τὴν ἄνθιση τῆς παιδείας μὲ τὶς θαυμαστὲς σχολές, τὴν Μπαλαναία καὶ τὴ Μαρουτσαία, τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα τῆς ἐποχῆς, τὰ ρεύματα καὶ τὶς ἀντιθέσεις τῶν σοφῶν δασκάλων, Μπαλάνου, Βούλγαρη καὶ Τρύφωνα.

Μαθητὴς τῶν ὀνομαστῶν αὐτῶν δασκάλων, ὁ Λάμπρος Φωτιάδης, δέχεται τὴν ἐπίδρασή τους, ὅτως ἦταν πολὺ φυσικό. Κατόπι ἐξετάζεται ἡ ὅλη δράση τοῦ Λ. Φωτιάδη στὴ Βλαχιά, ἡ καταπληκτική του σταδιοδρομία καὶ ἡ καρποφόρος ἐργασία του, ὅταν ἔγινε καθηγητὴς καὶ σχολάρχης τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς τοῦ Βουκουρεστίου.

Ἑλληνιστὴς ὅσο κανένας ἄλλος στὴν ἐποχὴ αὐτή, μὲ τὴν ἄσβεστη ἱερὴ φλόγα τῶν μυσταγωγῶν, ὁ Λ. Φωτιάδης πέρνει μιὰ ξεχωριστὴ θέση μέσα στὴ συνείδηση ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς του. Ἀκούραστος καὶ ἀφιλοκερδής, ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ τῆς ζωῆς του διδάσκει μὲ πάθος καὶ γίνεται ἀντικείμενο θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης ἀπ' τοὺς πάμπολλους μαθητάς του, Ἕλληνες καὶ ξένους.

Ἔτσι ὁ Λ. Φωτιάδης προικισμένος μὲ σπάνια πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ ἐφόδια ἀφίνει πίσω του πλῆθος μαθητῶν, ποὺ συνεχίζουν τὸ λαμπρό του ἔργο καὶ ποὺ τόσο πρόωρα τὸ διέκοψε ὁ θάνατος.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ τοῦ κ. Δημ Οἰκονομίδη, ἄξια κάθε προσοχῆς, εὐσυνείδητη ὅπως καὶ τόσες ἄλλες του, φέρνει τὴ σφραγῖδα τοῦ ἀληθινοῦ ἐρευνητὴ καὶ φωτίζει μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἐλάχιστα ἔχει μελετηθῆ.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι στὸ μέλλον ὁ συγγραφέας τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς ἐργασίας θὰ μᾶς δώσῃ καὶ ἄλλες ἀνάλογες, μὲ τὸ πλούσιο ὑλικὸ ποὺ διαθέτει ἀπ' τὴν πολύμοχθη ἔρευνά του στὴ Ρουμανία.

Ἐκτὸς τῆς γενικώτερης σημασίας ποὺ ἔχει ἡ ἐργασία αὐτὴ τοῦ κ. Δ. Οἰκονομίδη στὴ συμβολὴ τῆς μελέτης τῶν χρόνων τῆς σκλαβιᾶς, φωτίζει καὶ ἀπὸ Ἠπειρωτικῆς πλευρᾶς ἕνα κομμάτι τῆς ἱστορίας τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μας, ποὺ ἐλάχιστα προσέχτηκε. Καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ τοῦ εἴμεθα εὐγνώμονες.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΛΗΣ

Ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου κ. Κωνστ. Α. Βοβολίνη ἐξεδόθη τὸ **χρονικὸν τοῦ «Παρνασσοῦ»** 1865—1950. Τὸ βιβλίον ἀναφέρεται εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ τὴν ἀξιέπαινον ἐθνωφελῆ καὶ κοινωφελῆ δρᾶσιν τοῦ Συλλόγου, ποὺ ἐπετέλεσε κατὰ τὴν μακροχρόνιον σταδιοδρομίαν του. Εἶναι δὲ ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν τεσσάρων πρώτων ἱδρυτῶν του (ἀδελφῶν Λάμπρου ἐκ Καλαρρυτῶν τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων) καὶ πάντων τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου του.

Ἐφ' ὅσον εἰς Ἠπειρωτικὸν αἷμα ὀφείλεται ἡ γέννησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσὸς» εἰς προσεχὲς φύλλον μας, θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐκτενέστερα μὲ τὸ ἐξ 600 σελίδων «Χρονικόν» του, τὸ ὁποῖον μὲ τόσην ἐπιμέλειαν ἔγραψεν ὁ κ. Βοβολίνης καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἀνασκόπησιν τῆς μεγάλης του ἱστορίας.

—Ὁ ἐξ Ἰωαννίνων κ. Εὐάγγ. Μπόγκας, Δ/ντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, μεταταγεὶς εἰς τὸν ΟΓΕ, ἐξέδωσε πρωτότυπον ἐθνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς σημασίας μελέτην, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Τὰ εἰς τὴν τουρκικήν, περσικὴν καὶ ἀραβικὴν δάνεια τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης».**

Διὰ τῆς μελέτης, ἐκδοθείσης, τιμητικῶς, δαπάναις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας (Ἰδρυταὶ Κ. Κόντος, Γ. Χατζηδάκης κ.ἄ. 1888) καταδεικνύεται ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ λέξεις, αἵτινες χρησιμοποιοῦνται σήμερον ὑπὸ τῶν Τούρκων, Περσῶν καὶ Ἀράβων εἶναι, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐπιστεύετο, πολὺ περισσότεραι (150 πρὸς 100) τῶν τουρκικῶν κλπ. λέξεων, τὰς ὁποίας χρησιμοποιεῖ σήμερον ἡ κοινὴ ἑλληνική, ὡς δάνεια λόγῳ τῆς τουρκικῆς κατοχῆς. Καταδεικνύεται τοῦτέστιν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ κατακτηθέντος ἐναντι τοῦ κατακτητοῦ.

Ἡ ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΕΜΕΝΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ ΣΤΟΝ ΚΑΛΑΜΑ...

(ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ)

Ὑπὸ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ, Παιδαγωγοῦ

Σ' ὅλον τὸν καιρὸ τοῦ ξενιτεμοῦ μου τρία πράγματα δὲν ἔσβυσαν ἀπὸ τὸ νοῦ μου: Τὸ χωριό μου, οἱ σπιτικοί μου καὶ ἡ πίστη μου.

Χρηστοβασίλης

I

Ὑπάρχουν μερικὰ διηγήματα παλαιῶν Ἠπειρωτογράφων μας, ποὺ ἐὰν τὰ προσέξουμε βαθύτερα, εἶναι χαρακτηρολογικὲς προβολὲς τῆς Ἠπειρωτικῆς ψυχῆς μὲ ὅλους της τοὺς ἰριδισμούς.

Κάποια παλιά, λησμονημένη καὶ δυσεύρετη συλλογὴ «Διηγημάτων τῆς Ξενητειᾶς» τοῦ ἀειμνήστου Χρηστοβασίλη, συλλογὴ ποὺ ξανατυπώθηκε στὰ 1902, δηλαδὴ ἐδῶ καὶ πενῆντα χρόνια, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ σήμερα νὰ ξεχωρίσουμε μερικοὺς πίνακας Πατριδογνωστικούς, ποὺ σχετίζονται μὲ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης στήλης, δηλαδὴ μὲ τὸ δράμα τοῦ Ἠπειρωτικοῦ ξενητεμοῦ.

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ διηγήματα τῆς συλλογῆς ποὺ μνημονεύσαμε παραπάνω καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ἀλησμόνητος Ἠπειρωτογράφος μας τὸ ἐπιγράφει «ὁ Ξενητεμένος» συντίθεται κατὰ τρόπον συγκινητικόν, μὲ ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ Ἠπειρωτικοῦ ἰδιώματος, μιὰ περίπτωσις ξενητεμένου, ποὺ γυρίζει στὸ χωριὸ τοῦ ὕστερα ἀπὸ 40 χρόνια, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἀναγνώρισις γίνεται κατὰ τελεῖως διάφορον τρόπον ἀπὸ τὲς γνωστὲς μορφὲς γυρισμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως.

Παραθέτομεν μιὰ σύντομη περίληψη τοῦ περιεχομένου τοῦ διηγήματος γιὰ νὰ ἀφίσωμε ἀμέσως ὕστερα νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὶς λεπτομέρειες ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεύς.

Μιὰ ὁμάδα γυναικῶν ἀπὸ κάποιο χωριὸ κοντὰ στὸν Καλαμᾶ πέρνει σὲ βουτσέλες νερὸ ἀπὸ τὸ ποτάμι. Κάποιος ταξιδεμένος καβάλα σ' ἀλογό του γυρζει ἀγνώριστος στὸ χωριό. Ἡ γυναῖκα του ποὺ κι' αὐτὴ συνέπεσε νὰ πέρνῃ κι' αὐτὴ νερὸ ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὸν καλησπερίζει, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀναγνωρίζει. Ὁ ταξιδεμένος μας εἶχε 40 χρόνια στὴν ξενητειὰ καὶ ἐπειδὴ τὸ χωριὸ εἶχε στὸ διάστημα αὐτὸ καταστραφῆ καὶ πυροπληθῆ ἀπ' τὶς Ἀρβανίτικες ἐπιδρομὲς καὶ εἶχαν ξαναχτισθῆ τὰ περισσότερα ἀτὸ τὰ σπίτια καινούργια, ὁ ταξιδεμένος δὲν ἀνεγνώισε τὸ σπίτι του τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ποὺ μὲ τὸ σούρουπο εἶχε φτάσει μὲ τὸ ἄλογό του στὸν Καλαμᾶ.... Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε τὸν ἴδιο τὸν συγγραφέα νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὴ σκηνὴ αὐτὴ κοντὰ στὸ ποτάμι μὲ τὸ σούρουπο.

«Ἤτανε ἕνα Σάββατο βράδυ τοῦ χειμῶνα τοῦ 186... Καμμιὰ δεκαριὰ γυναῖκες, ἀπὸ τὸ χωριὸ, παίρνανε νερὸ στὴν ἄκρη τοῦ Καλαμᾶ, ποὺ σκίζει τὴν Ἤπειρο ἀπὸ βοριὰ κατὰ νοτιά.

Καθεμιὰ ἀπ' αὐτὲς ἤθελεν καὶ παραήθελαν ποιὰ νὰ γιομίσῃ πρίτερα, γιατὶ ἦταν ἡ ὥρα περασμένη καὶ μιὰ κατεβαιὰ μοναχὰ ἦταν στὸν ὄχτο τοῦ ποταμιοῦ κι' ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ γιομίσουν τὶς βουτσέλλες τους κατεβαίνοντες μιὰ μιά, γιατὶ τὸ μέρος τῆς κατεβασιᾶς ἤτανε στενό.

Οἱ νύφες ὅμως κι' οἱ τσιοῦπρες, ἂν κι' ἤτανε πολλὴ ὥρα στὴν ἄκρη τοῦ ποταμιοῦ, ἄφιναν τὶς μεγαλύτερες, ἂν κι' αὐτὲς ἔρχονταν ἀργότερα, γιατὶ ἡ ἡλικία χαίρει πολλὰ δικαιώματα στὸν τόπο ἐκεῖνο...

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ποὺ ψυχορραγοῦσε ἤτανε βροχερή, γι' αὐτὸ καὶ τὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ ἤτανε θολό. Τὰ στερνὰ σύννεφα ποὺ ἔκαναν τὸ ἡλιοβασίλεμα σὰν φλουρένιο κάμπο, λίγο κατ' ὀλίγο ἔγιναν μαῦρα, φοβερά, κι ἔλαβαν χίλιων λογιῶν μορφὲς καὶ ἡ Νύχτα, ποὺ ἄρχισε ν' ἁπλώνῃ τὰ φτερά της ἔδινε ἕνα γλυκὸ φίλημα στὸ πρόσωπο τῆς Ἡμέρας ποὺ ἔφευγε γέροντας πίσω ἀπὸ φωτεινὸ ὄχτο, ποὺ φκιάνουν οἱ κορφὲς τῶν βουνῶν κι' ἐπήγαινε περίλυπη νὰ θαφτῇ στὴν ἀπέραντη νεκρόπολη τῶν περασμένων.

Ὁ ποταμὸς κατρακυλῶνταν μὲ θυμό, κι' ἡ φωνὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὰ νερά του, ἔκανε ἕνα εἶδος ἄγριας, περήφανης καὶ μονότονης μουσικῆς, ποὺ χύνει ἀπέραντο πέλαγο μελαγχολίας στὴν ψυχή...

Μιὰ φωνή, ἴσως τῆς νεώτερης ἀπὸ τὶς γυναῖκες πῶπαιρναν νερὸ ἐκεῖ, σηκώθηκε μ' ἀνυπομονησιά:

—Ντέτεστε! καμμιὰ βολά, καημένες! μᾶς πῆραν τὰ μεσάνυχτα στὴν ποταμιά!

Στὴ φωνὴ αὐτὴ ἄλλη φωνὴ γερασμένης γυναίκας, ἀπάντησε μὲ ἀδιαφορία:

—Μὴ βιάζεσθε τσιοῦπρες! γιατὶ γεράζετε γρήγορα. Δυὸ δρασκελιὲς εἶναι στὸ χωριό... Μιὰ ἄλλη φωνὴ ἀπολογήθηκε λυπητερά,

—Μ' ἐγώ, χαλασιά μου, πῶχω νὰ διαβάσω καὶ τὰ σκουτιὰ τοῦ παιδιοῦ μου...

Ὅσο ξακολουθοῦσε τὸ γιόμισμα τῶν βουτσελιῶν, σχηματιζόντανε τὸν ἀνήφορο καὶ μιὰ γραμμὴ ἀπὸ φορτωμένες γυναῖκες μὲ βουτσέλια. Ἀνηφοροῦσαν ἀργὰ—ἀργὰ τὸν δρόμο ποὺ βγαίνει στὸ χωριό. Ὑστερνὴ ἤτανε ἡ μικρομάνα ἐκείνη ποὺχε νὰ διαβάσῃ τὰ σκουτιὰ τοῦ παιδιοῦ της.

Τὸ σκοτάδι εἶχε ἀρχίσει νὰ ξαπλώνῃ τὰ μαῦρα του φτερὰ στὴ γῆ καὶ τὸν συνεφιασμένο οὐρανό, κι' οἱ γυναῖκες μὲ τὸ νερὸ ἀνέβαιναν τὸν ἀνήφορο βλέποντας ὄχι πλειὸ μὲ τὰ μάτια ἀλλὰ μὲ τὸ νοῦ, γιατὶ καθεμιὰ ἀπὸ τὲς γυναῖκες ἐκεῖνες ποὺ πήγαιναν πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη σὰν ἄλυσσος, εἶχαν ἀνεβῆ καὶ καταιβῆ χιλιάδες βολὲς ἐκεῖνον τὸν στενόδρομο.

Κι' ἐνῷ ἡ συνοδεία τῶν γυναικῶν ἀνέβαινε σκυφτὴ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ νεροῦ, γλυκὸς ἦχος κυπριοῦ ἀκούστηκε πίσω τους. Δὲν πέρασαν πολλὲς στιγμὲς κι' ὁ καβαλλάρης βρίσκονταν πίσω ἀπὸ τὶς πλάτες τῆς γυναίκας ποὺ ἤτανε παραπίσω ἀπ' τὶς ἄλλες. Ἐκείνη τότε φώναξε:

—Ἀναμεραστε, μωρές, νὰ περάσῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μουλάρι.

Στὸ χουγιατὸ αὐτὸ

ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΔΕΚΑΠΛΑΣΙΑΣΘΗ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 25 Φεβρουαρίου — Χθὲς εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τῆς «Ζωσιμαίας» Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ὡμίλησεν ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, παρισταμένων καὶ τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως, ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου καὶ Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος κ. Ρουσσόπουλος.

Κεντρικὸν θέμα τῆς ὁμιλίας του ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις, ἡ ὁποία πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὰ ἑξῆς τρία ἐρωτήματα: 1ον) Δύναται νὰ δεκατλασιασθῇ τὸ ἐθνικόν μας εἰσόδημα; 2ον) Πῶς εἶναι τοῦτο δυνατόν; καὶ 3ον) Ποῖοι θὰ μᾶς δώσουν τὰς ἀπαντήσεις εἰς τὰ δύο πρῶτα ἐρωτήματα;

Τὸν ὁμιλητὴν παρουσίασεν ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοσίων Ἔργων Ἠπείρου καὶ Πρόεδρος τοῦ τοπικοῦ παραρτήματος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Μαντᾶς, ὁ ὁποῖος ὑπεγράμμισε τὴν σπουδαιότητα τοῦ θέματος τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. καθηγητοῦ.

Ὁ κ. Ρουσσόπουλος, ὑπεστήριξε δι' ἐπιχειρημάτων πειστικῶν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ καταστῇ αὐτάρκης, ὅταν ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης καὶ ἐπιστημονικὴ γεωργικὴ ἐκμετάλλευσις τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ τοῦ πλούτου τοῦ ὑπεδάφους ὡς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλίας.

Ἡ ἐπὶ δίωρον διαρκέσασα ὁμιλία αὕτη τοῦ κ. Ρουσσοπούλου, ὑπῆρξε διὰ τὰ Ἰωάννινα μήνυμα αἰσιοδοξίας καὶ κήρυγμα ἐλπίδος.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας διωρίσθησαν οἱ κάτωθι λειτουργοὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως, εἰς τὰ γυμνάσια τῆς Ἠπείρου:

Φιλόλογοι: Ταχογιάννης Ἀλ. καὶ Νάτσης Σπ. Παραμυθιᾶς. Βαζάκα Μαρία, Σιουμάλα Σωτ. καὶ Τζάλλας Κ. Ἀρρένων Ἰωαννίνων. Γεωργιάδης Λάμπρος καὶ Καρέντζος Ἰω. Πωγωνιανῆς. Γκατσόπουλος Κ. καὶ Παπαθεοδώρου Ἀπ. Κονίτσης. Μπενάκης Λ. καὶ Παπαδημητρίου Μαρ. Πρεβέζης. Ρεπετᾶ Αἰκατ. Ἀρρ. Ἄρτης.

Μαθηματικοί: Νάτσης Λ. Κονίτσης. Νούτσου Εἰρ. Ἀρρένων Ἰωαννίνων καὶ Πετροπούλου Ἐλ. Ἀρρ. Ἄρτης.

Τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης: Καββαδᾶ Ἀμαλία Ἐμπορικὴν Σχολὴν Ἰωαννίνων.

—Δι' ἄλλης ἀποφάσεως τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας διωρίσθησαν ἀρκετοὶ Δημοδ)λοι, ὡς δὲ ἐδήλωσεν ὁ Βορειοελλαδίτης ὑπουργὸς κ. Μιχαὴλ, θὰ πληρωθοῦν αἱ κεναὶ θέσεις εἰς ὅλα τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς Ἠπείρου.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΙΝ ΠΑΜΠΩΓΩΝΗΣΙΑΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Δημάρχου Δελβινακίου κ. Χρήστου Κ. Λάμπρου, διὰ τὴν ἀνέγερσιν Παμπωγωνησιακοῦ Λαϊκοῦ Νοσοκομείου ἐν Δελβινακίῳ εὗρεν ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν Πωγωνησίων, γεγονὸς ὅπερ δύναται κανεὶς νὰ ἐκτιμήσῃ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν διοργανωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Δελβινακιωτῶν ἑορτὴς εἰς τὸ Θέατρον Ρέξ, τὴν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11 π. μ. τῆς 24ης Φεβρουαρίου.

Δὲν ἦτο τὸ ἐκλεκτὸ ἔργον «**τὸν ἀγαποῦσα πολύ**», ποὺ οἱ ἐκλεκτοὶ καλλιτέχνες ἀπέδωσαν ὑπέροχα, οὔτε ὁ τοπικὸς χρωματισμὸς τῆς λαϊκῆς μουσικῆς, ποὺ συνεκέντρωσαν τὸ πλεῖστον τῶν Πωγωνησίων εἰς τὴν ὡραίαν ταύτην ἑορτήν, ἀλλὰ ἦτο ὁ ἐνδόμυχος πόθος καὶ ἡ αὐθόρμητος χαρὰ ἑνὸς ἑκάστου, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὑρίσκετο ὑπὸ Ἱερουργίαν θέτων μίαν πέτραν εἰς ἕναν ὁραματιζόμενον βωμὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Αὐτὸ ἐμαρτύρει ὁ ἐνθουσιασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν τὰς σχετικὰς ὁμιλίας τῶν κ. κ. Νικολάου Πατσέλη Γεν. Γραμματεύς τῆς Ἑνώσεως Δελβινακιωτῶν καὶ Χρήστου Κ. Λάμπρου Δημάρχου Δελβινακίου, οἱ ὁποῖοι ἐξέθεσαν τὴν σημασίαν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Νοσοκομείου.

Λόγῳ τοῦ πολυτίμου χώρου τῆς Ἐφημερίδος δὲν θὰ ἐπεκταθῶ, ἵνα ἐξάρω τὴν σημασίαν τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου, πρᾶγμα ὅπερ ἔπραξαν οἱ ὡς ἄνω ὁμιληταί. Ἐγὼ ἕνα πρᾶγμα θὰ τονίσω. Ἡ δωρεὰ τοῦ γηπέδου ἐκ μέρους τῶν κληρονόμων Χρήστου Μερτσάρη, εἰς τὸ Κέντρον τῆς κωμοπόλεως Δελβινακίου, ἔνθα ἡ βομβαρδισθεῖσα οἰκία των καὶ ἡ πρὸ ἐτῶν δωρεὰν παραχώρησις γηπέδου τῶν Ἀδελφῶν Μάγκου, ὅπου ἀνηγέρθη μεγαλοπρεπὲς Διδακτήριον ἐν Δελβινακίῳ, μᾶς κάμνει νὰ πιστεύωμεν ὅτι συνεχίζεται ἐν Δελβινακίῳ καὶ Πωγωνίῳ γενικώτερον, ἡ παράδοσις τῶν εὐεργετῶν τῆς Εὐάνδρου Ἠπείρου.

Εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ θὰ εὑρίσκη θεραπείαν κάθε Πωγωνήσιος κατὰ τὴν δήλωσιν τῶν ὁμιλητῶν. Ἀξίζει κάθε ἔπαινος διὰ τὴν δωρεὰν ταύτην ἡ ὁποία θέτει τὰς βάσεις τοῦ Παμπωγωνησιακοῦ Λαϊκοῦ Νοσοκομείου καὶ ἐλπίζωμεν κάθε Δελβινακιώτης καὶ γενικώτερον Πωγωνήσιος θὰ τὸ θεωρήσῃ μεγάλην του τιμὴν νὰ συγκαταλεχθῇ μεταξὺ ἐκείνων ποὺ θὰ θέσουν ἀπὸ μίαν πέτραν εἰς τὸ ἀνεγερθησόμενον Μέγαρον.

Ὁ Δήμαρχος Δελβινακίου καὶ ἡ Ἕνωσις Δελβινακιωτῶν, ἂς βαδίσουν μὲ θάρρος διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ.

* * *

Τὴν παράστασιν παρηκολούθησαν πλὴν τῶν μελῶν τῆς Ἑνώσεως Δελβινακιωτῶν καὶ οἱ κ. κ. Δ. Μπότσαρης καὶ Χρ. Παπασταύρου, πρῶην ὑπουργοί, Εὐάγγ Ζῶτος, βουλευτὴς Ἰωαννίνων—Θεσπρωτίας, Ἀρ. Τζάλλας, δημοσιογράφος—πολιτευτής, Ἰω. Βογᾶς ὑποστράτηγος ἐ. ἀ., Εὐρ. Σούρλας, παιδαγωγός, Β. Χρήστου, ἰατρός, Σπ. Δέλφας, Μ. Μπρέζας, ἀστυνόμοι, Θεόδ. Πάσχος, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Α.Σ.Ε.Ε.Α.Η., Β. Κρυστάλλης, πρόεδρος τῆς Παν(πη)κῆς Συνομοσπονδίας, Ν. Τσάκας, πρόεδρος Κονιτσιωτῶν καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Παν(πη)ικῆς Ἀδελφότητος καὶ πολλοὶ Πρόεδροι ἄλλων Ἠπειρωτικῶν Σωματείων.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΑΣΤΕΡΗΣ

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ ΔΙΑ ΤΗΝ Β. ΗΠΕΙΡΟΝ

Πρὸς τὸν Βορειοη)κὸν Σύλλογον «**Σελασφόρος**» ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν Διδασκαλικὸν Σύλλογον Νομοῦ Χανίων τὸ κάτωθι ἐμπνευσμένον πατριωτικώτατον ἔγγραφον:

Μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν ἐλάβομεν τὸ ἀποσταλὲν τιμῆς ἕνεκεν ἀντίτυπον «Σκλαβωμένη Βόρειος Ἤπειρος».

Οἱ διδάσκαλοι τῆς Κρήτης παρακολουθοῦν μὲ πόνον ψυχῆς τὴν μαρτυρικὴν ζωὴν τῶν ἀδελφῶν τῆς Β. Ἠπείρου. Δὲν παύουν νὰ δημιουργοῦν νέους μὲ τὰ ἰδανικὰ τῆς Κρητικῆς Ἰδέας, ἑτοίμους νὰ συμβάλουν σὲ κάθε στιγμὴ στὴν πραγματοποίησιν τῆς Ἀπελευθερώσεως, τοῦ παλαιοῦ πόθου μας.

Δεχθῆτε τὰς ἀπείρους μας εὐχαριστίας.

Ὁ Πρόεδρος Εὐστ. Βρανάκης — Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Γεώρ. Ἀποστολάκης»

Δρ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΦΑΓΓΟΣ

Ἰατρὸς Μικροβιολόγος

Ἐπὶ μακρὸν μετεκπαιδευθεὶς ἐν Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς. Δέχεται: ὁδὸς Πλουτάρχου 10. Τηλ. 72—813. (Ἐργαστήριον Μικροβιολογίας — Βιοχημείας καὶ Παρασιτολογίας).

Η ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΜΑΣ

Τὸ ἑσπέρας τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, 16 Φεβρουαρίου, ἐδόθη ὁ χορὸς τῆς ἐνταῦθα ἐνταῦθα Ἀδελφότητος Σιταριωτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Λέσχης «Τρικούπης» παρὰ τὴν πλατεῖαν Κάνιγγος. Χάρις εἰς τὰς δραστηρίους προσπαθείας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀδελφότητος ὁ χορὸς ἐσημείωσε πρωτοφανῆ ἐπιτυχίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κόσμου, προσελθόντων ἄνω τῶν 600 ἀτόμων. Πολλοὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἡ αἴθουσα δὲν χωροῦσε ἄλλους ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποχωρήσουν.

Ἀπὸ τῆς 10 μ. μ. μέχρι τῆς 11,30' ἐχορεύοντο Εὐρωπαϊκοὶ χοροί.

Περὶ τὴν 11 ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀδελφότητος κ. Χ. Μητσώνης δι' ὀλίγων ἐχαιρέτισε τοὺς παρισταμένους ἐκ μέρους τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, εὐχαριστήσας τούτους διὰ τὴν ἀθρόαν προσέλευσίν των εἰς χοροεσπερίδα ὑποστηρίζοντας ἔτσι τοὺς ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς τῆς Ἀδελφότητος.

Κατόπιν ὁ στρατηγὸς Ι Βογᾶς δι' ὀλίγων ἐχαιρέτισε τοὺς συγκεντρωθέντας ἐκ μέρους τῆς Παν(πη)κῆς Συνομοσπονδίας τῆς ὁποίας εἶναι Ἀν)δρος, τονίσας καὶ αὐτὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἑνότητος τῶν Ἠπειρωτῶν.

Περὶ τὴν 11,30' ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα των παριστα μένων συνοδεία ἠπειρωτικῶν ὀργάνων ὁμιλος κοριτσιῶν ντυμένων μὲ τὶς Πωγωνήσιες στολές, ἐχόρευσαν Ἠπειρωτικοὺς χορούς, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ χορὸ τοῦ Ζαλόγγου.

Τὸν χορευτικὸν Ὅμιλον ἀπετέλεσαν αἱ δ)δες: Χαρίκλεια Χαρίση, Ἀνδριανὴ Σέρβου, Κατίνα Παπαϊωάννου, Ἰωάννα Πρωτοπαππᾶ, Καίτη Μποζόρα, Κικὴ Ἠγουμενίδου, Γιαννούλα Ντρίκου καὶ Νίκη Λώλη.

Ἀκολούθως ὁ στρατηγὸς Δημ. Μπότσαρης ἐχαιρέτισε τοὺς παριστα μένους ὑπογραμμίσας τὴν ἀνάγκην τῆς ἑνότητος τῶν Ἠπειρωτῶν, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν τῆς κατεστραμμένης Νοτίου Ἠπείρου ὡς καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Τοὺς λόγους τῶν ὁμιλητῶν ἐκάλυψαν τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα ὅλων.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χοροῦ ἐκυκλοφόρησε πλουσιώτατον λαχεῖον καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους πότε τῆς ὀρχήστρας καὶ πότε τῶν ἠπειρωτικῶν ὀργάνων, ὁ χορὸς συνεχίσθη μέχρι πρωΐας.

Προσῆλθον οἱ κ. κ. Δ. Μπότσαρης, Χρ. Παπασταύρου, Γ. Γιῶγος, Ἰ. Βογᾶς, Κ. Σταμάτης καὶ Νικόλ. Κοντογιάννης, ἐκ μέρους τῆς Παν. Συνομοσπονδίας. Β. Οὐτόπουλος μετὰ τῆς κυρίας του, Ἀλ. Εὐθυμιάδης Πρόεδρος Ἑνώσεως Ζαγορησίων, Β. Σιούκας Πρόεδρος Ἀδελφότητος Κασταν)ανιτῶν, Ν. Μπάρκης, ὁ Δ)ντής μας κ. Αθ. Γκογκώνης μετὰ τῆς κυρίας του, Δ. Κιντζώρης Πρόεδρος Ἀδελφότητος Δολιωτῶν, Ἀντ. Λώλης οἰκογενειακῶς, Δ. Τζούλης, Δ. Ρούκας ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος Βησσιανιωτῶν Αἰ δ)δες Αἰκ. Γερασιμίδου, Β. Σπυροπούλου, Κατίνα Μπάρκη, Ε. Κοντογιάννη, Θ. Θεοδώρου, Σ. Κώτσης, Γρ. Φίλης καὶ ἄλλοι.

Τὸ Σάββατον 23ην Φεβρουαρίου τὸ βράδυ ἐδόθη ὁ χορὸς τῆς **Ἀδελφότητος Γαρδικιωτῶν (Φιλιατῶν)** εἰς τὸ Κέντρον Ἄλσους Παγκρατίου. Ὁ χορὸς ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν, προσελθόντων εἰς αὐτὴν πλὴν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ πολλῶν ἄλλων Θεσπρωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐχόρευαν μὲ κέφι μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν συνοδείᾳ Ἠπειρωτικῆς ὀρχήστρας. Προσῆλθον ἐπίσης εἰς τὸν χορὸν καὶ ἀρκετοὶ προσκεκλημένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ πρώην ὑπουργοὶ κ. κ. Δημή. Μπότσαρης καὶ Χρ. Παπασταύρου καὶ ὁ βουλευτὴς κ. Ἀνδρ. Δερδεμέζης.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΨΗΜΑΣ

(1882—1952)

Ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν καὶ χρονιὰν μὲ τὴν χρονιά, ἀπὸ τοὺς περαστικοὺς διαβάτας τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, μᾶς ἀποχαιρετοῦν, οἱ ἀντιπροσωπευτικώτεροι καὶ ἔξοχοι τύποι τῶν συμπατριωτῶν μας, χωρὶς δυστυχῶς νὰ βλέπωμεν νὰ ἀνανεοῦται ὁ κύκλος των.

Ἔτσι λοιπὸν κατόπιν διμήνου ἀγωνίας, ὑπέκυψεν εἰς ὕπνον καὶ ἐπάρατον νόσον τὴν 29 παρελθ. καὶ ἐκηδεύθη τὴν ἑπομένην σεμνοπρεπῶς, ἕνας ἀκόμη πραγματικὸς καὶ ἀνεκτίμητος Δελβινακιώτης: ὁ **Σπυρίδων Ψήμας.**

Γέννημα καὶ θρέμμα τῆς γραφικῆς καὶ ὤμορφης κωμοπόλεως τοῦ Πωγωνίου, ὁ ἀείμνηστος Ψήμας ἐπῆρε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια τὸν δρόμον τῆς ξενητειᾶς, κατ' ἀρχὰς μὲν τὴν Κωνσταντινούπολιν, μετὰ δὲ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν τὰς Ἀθήνας, ὅπου σεμνός, ταπεινόφρων, ἄκακος, μὲ ἕνα ἀνοιχτόκαρδο γέλοιο, διῆγε τὸν βίον του σεμνοῦ καὶ ταπεινόφρονος οἰκογενειάρχου καὶ φίλου. Ἤτο ἀπὸ τοὺς τύπους ἐκείνους, ποὺ τὴν καρδιά των πλημμυρίζει ἕνας βαθὺς ἠπειρωτισμός, ὄχι βέβαια μὲ τὴν στενὴν τοπικιστικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ μὲ τὴν σημασίαν μιᾶς ἀστειρεύτου πηγῆς, ποὺ κλείνει

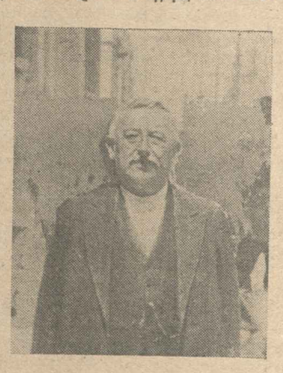

μέσα της ὅ,τι χαρακτηριστικὸν καὶ ἰδιότυπον ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἠπειρωτικὴ ψυχή.

Ἀγνότης χαρακτῆρος, βαθὺ αἴσθημα χριστιανικῆς φιλανθρωπίας, σύμπνοια, ἀγάπη καὶ κυρίως ἄκρατος πατριωτισμός, ἀπετέλουν διὰ τὸν ἀλησμόνητον συμπατριώτην μας ἕνα ἀχώριστον μέρος τοῦ εἶναι του, σφιχτοδεμένο μὲ τὴν ψυχή του.

Ὁ ἀείμνηστος Ψήμας ἐκινεῖτο καὶ ἔζει μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Δελβινακίου. Δὲν ὑπῆρχε συγκέντρωσις Δελβινακιωτῶν καὶ κίνησις τὴν ὁποίαν νὰ μὴ συνέτρεχε μὲ τὴν παρουσίαν του καὶ ἐνίσχυε μὲ τὸν ὀβολόν του.

Ὁ νοσταλγικός του πόνος ἔζων τάνευε μέσα του ὅλα τὰ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Δελβινακίου, ἡ δὲ ψυχή του νοσταλγικὰ ἀρυπνίζετο συχνὰ μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν ποὺ τὸν ἐκένταριζε καὶ τὸν ἠλέκτριζε.

Ἀπέθανεν, ἀφοῦ εἶδε τὸν πρωτότοκον υἱόν του ἀνερχόμενον τὴν κλίμακα τῆς ἱεραρχίας, κατέχοντα σήμερον τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Ἑρμουπόλεως καὶ ἀποτελοῦντα τὸ ἀγλάϊσμα τοῦ κλήρου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Ὁ θάνατός του θὰ προκαλέσῃ βαθεῖαν συγκίνησιν εἰς τὸ Δελβινάκι, ὅπως: προυκάλεσε καὶ εἰς τοὺς ἐδῶ συμπατριώτας, εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ὁποίων, καὶ μετὰ θάνατον θὰ ἐξακολουθῇ νὰ θεωρεῖται ὁ ἀνεκτίμητος συμπατριώτης, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν συνώδευσαν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν οἱ ἀκραιφνεῖς φίλοι, εὐχόμενοι ὅπως τὸ χῶμα τῆς Ἀττικῆς ποὺ τὸν καλύπτει εἶναι ἐλαφρὸν καὶ ἐξ ἴσου φιλόξενον, ὅπως καὶ τοῦ Δελβινακίου, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ὁποίου ἡ κακή του μοῖρα δὲν τοῦ ἐπεφύλασσε νὰ συμπεριληφθῇ. Ν.Β.Π.

ΑΘΗΝΑ Δ. ΣΑΡΡΟΥ

Εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν ἀπέθανεν εἰς Νέαν Σμύρνην τὴν παρ. ἑβδομάδα καὶ ἐκηδεύθη σεμνοπρεπῶς ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίας Φωτεινῆς» ἡ σεβαστὴ δέσποινα **Ἀθηνᾶ Σάρρου**, *ἐκ Βίτσης—Ζαγορίου, σύζυγος τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Δημητρίου Σάρρου.*

Τὸν ἀνεψιόν της κ. Χρῆστον Σάρρον, Ἀστυνόμον ἐ. ἀ. καὶ λοιποὺς συγγενεῖς της συλλυπούμεθα θερμῶς.

ΔΩΡΕΑ

Ὁ κ. Κλεάνθης Στεφανίδης, εἰς μνήμην τῆς θείας του Ἀθηνᾶς Σάρρου, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἕνωσιν τῶν Ζαγορησίων Ἀθηνῶν 100.000 δρχ. ἵνα διατεθοῦν διὰ μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν τῆς Κοινότητος Μονοδενδρίου.

ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ Κ. ΠΑΠΠΑ

Ὕστερα ἀπὸ 15μηνο νοσηλεία στὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἐπάνω στὸ ἄνθος τῆς νεότητός της—24 χρόνων—ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ ἡ Ζαχαρούλα Κ. Παππᾶ, ἀπὸ τὸ Τόσκεσι τοῦ Σουλίου. Οὔτε οἱ προσπάθειες τῆς Ἐπιστήμης, οὔτε οἱ περιποιήσεις τῆς ἀγαπημένης της Μαννούλας, μπόρεσαν νὰ τὴ σώσουν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἄσπλαχνου χάρου. Ἔτσι ἔσβυσε στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου της ἡ ὥμορφη Σουλιωτοπούλα στὶς 11 Φεβρουαρίου καὶ τὴν ἑπομένη

μετεφέρθη στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου (Πευκακίων), ὅπου προσῆλθαν ὅλοι οἱ ἐδῶ συγχωριανοί της καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὴ Λίπτα καὶ συγκινημένοι παρηκολούθησαν τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία. Μὲ συγκίνησι δὲ συνώδευσαν ὅλοι τὴν ἄμοιρη νέα στὸ Γ' Νεκροταφεῖο, ὅπου ἐτάφη. Τοὺς γονεῖς της κ. Κωνσταντῖνον καὶ κ. Ἑλένην Παππᾶ, τὸν ἀδελφόν της κ. Γεώργιον Παππᾶν καὶ τὴν ἀδελφήν της κ. Παναγιω Λεονταρίδου, συλλυπούμεθα θερμῶς. Μ. Κ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Θερμῶς εὐχαριστοῦμεν πάντας τοὺς συγχωριανούς ἡμῶν καὶ συμπατριώτας καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ καλοὺς φίλους, τοὺς καθ' οἱονδήποτε τρόπον συμμετασχόντας εἰς τὸ βαρὺ πένθος μας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν συζύγου καὶ πατρὸς

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΙΩ. ΨΗΜΑ

Ἰδιαιτέρως δὲ τὸν πολυσέβαστον Ἱεράρχην καὶ συμπατριώτην Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἅγιον Ἀργυροκάστρου κ. κ. Παντελεήμονα, τὸν πάνυ ἐκθύμως προστάντα τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, καὶ νεκρολογήσαντα τὸν μεταστάντα, ὡς καὶ τὸν διαπρεπῆ καὶ πανσέβαστον Ἱεράρχην Μητροπολίτην πρώην Νευροκοπίου κ.κ. Γεώργιον, Ἔξαρχον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τὸν ἐνεργῶς συμμεριοθέντα τὸ πένθος μας.

Ἡ σύζυγος: Ἀριστούλα

Τὰ τέκνα: Μητροπολίτης Ἑρμουπόλεως Εὐάγγελος καὶ Βασίλειος Σπ. Ψήμας.

ΑΘΗΝΑ Δ. ΣΑΡΡΟΥ

Εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν ἀπέθανεν εἰς Νέαν Σμύρνην τὴν παρ. ἑβδομάδα καὶ ἐκηδεύθη σεμνοπρεπῶς ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίας Φωτεινῆς» ἡ σεβαστὴ δέσποινα **Ἀθηνᾶ Σάρρου**, *ἐκ Βίτσης—Ζαγορίου, σύζυγος τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Δημητρίου Σάρρου.*

Τὸν ἀνεψιόν της κ. Χρῆστον Σάρρον, Ἀστυνόμον ἐ. ἀ. καὶ λοιποὺς συγγενεῖς της συλλυπούμεθα θερμῶς.

ΔΩΡΕΑ

Ὁ κ. Κλεάνθης Στεφανίδης, εἰς μνήμην τῆς θείας του Ἀθηνᾶς Σάρρου, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἕνωσιν τῶν Ζαγορησίων Ἀθηνῶν 100.000 δρχ. ἵνα διατεθοῦν διὰ μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν τῆς Κοινότητος Μονοδενδρίου.

ΣΟΥΡΟΥΠΟ ΣΤΟΝ ΚΑΛΑΜΑ....

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

ἔφευγαν. Ὁ ἀγνώριστος ξένος πέρασε μπροστὰ ἀπ' ὅλες τὲς ἐξώθυρες, στάθηκε μπροστὰ σ' ὅλες, κι' ἐνῷ τὸν καλοῦσαν ὅλα τὰ σπίτια νὰ κοπιάσῃ μέσα, ἐκεῖνος χάνονταν σὰν ἴσκιωμα χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντηση στὸ εὐγενικὸ προσκάλεσμα, κι' ἐνῷ τὰ σκυλιὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν μανιωμένα γαυγίζοντας μόνον ὁ ἦχος ἀπὸ τὸ κυπρὶ τοῦ μουλαριοῦ του ἀκούονταν θλιβερὰ μέσα στὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς νύχτας. Μονάχα ἑνὸς σπιτιοῦ δὲν ἄνοιξε ἡ θύρα καὶ μοναχὰ ἀπὸ ἕνα σπίτι δὲν ἀκούστηκε τὸ προσκάλεσμα. Αὐτὸ τὸ σπίτι ἦταν τῆς Κώσταινας ποὖχε τὸν ἄντρα της σαράντα χρόνια στὰ ξένα χωρὶς γράμμα καὶ ἀντιλογιά. Ἡ Κώσταινα ἐπειδὴ ἤτανε μονοχή της δὲν δεχόντανε ξένους χωρὶς γνῶσι... Καὶ γιὰ νὰ μὴ τὰ πολυλογοῦμε. Κόντευε νὰ χαράξῃ κι' ὅλο τὸ χωριὸ ἄρχισε νὰ πηγαίνῃ σιγὰ σιγὰ στὴν ἐκκλησιά. Ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες ἤτανε κι' ἡ Κώσταινα ποὺ ἀνάβοντας τὸ κερὶ ἡ καϋμένη κοίταζε τὴν εἰκόνα τῆς Παναγιᾶς στὰ μάτια καὶ κάνοντας δακρυσμένη τὸ σταυρό της, ἔλεγε.

— Παναγίτσα μ' κάνε τὸ θᾶμα 'σ.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε πάλι τὸν ἀξέχαστο Ἠπειρωτογράφο νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὰ περαιτέρω:

«Ὅταν ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα ἡ λειτουργία κόντευε νὰ τελειώσῃ μπῆκε ἀπὸ τὴ θύρα τῆς ἐκκλησίας καὶ ἕνας ξένος ἄνθρωπος, ψηλὸς καὶ δασύς μὲ φορέματα ξενητεμένου καὶ γερασμένος στὰ χρόνια. Ὁ ξένος πῆγε ἴσια μπροστὰ στὴν Παναγία, ἄναψε μιὰ μεγάλη ἄσπρη λαμπάδα, σταυροκοπήθηκε, προσκύνησε, ἀσπάσθηκε τὰ εἰκονίσματα κι' ὕστερα τραβήχτηκε σ' ἕνα στασίδι. Ὅλοι τὸν ἔβλεπαν μὲ ἀπορία κι' ὅλοι ἀναρωτιόντανε: — Ποιὸς νἆναι αὐτός;

Τέλος σ' ἕνα κομμάτι ὥρας σκόλασε ἡ λειτουργία καὶ κάποιος ἀπὸ τοὺς προύχοντας τοῦ χωριοῦ κατὰ τὸ συνήθειο προσκάλεσε τὸν ξένο στὸ σπίτι του μὲ τὴν ἰδέα νὰ μάθῃ ἐκεῖ ποιός εἶναι καὶ δὲν εἶναι. Καθὼς ὅμως περνοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Κώσταινας, αὐτὴ, ἐκείνη τὴ στιγμὴ καθὼς εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ στέκονταν στὴν αὐλόπορτα καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἔβλεπε ἄνθρωπο μὲ φορέματα ξενιτεμένα, εἶπε ντροπαλὰ ντροπαλὰ στὸν προύχοντα τοῦ χωριοῦ. —Κοπιάστε ἀφέντη ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔτσι νὰ ζήσῃς, νὰ σᾶς κεράσω ὀρθοὺς ἕνα ρακὶ γιὰ νὰ μοῦ εὐχηθῆτε τὸ νὰ «καλοδεχτῶ». Ὁ προύχοντας δὲν μπόρεσε νὰ ἀντισταθῇ στὴν παράκληση τῆς Κώσταινας καὶ λέγει στὸ ξενητεμένο. — Ἂς σταθοῦμε μιὰ στιγὴ σ' αὐτὴ τὴ φτωχή, Ἔχει πολλὰ χρόνια ξενητεμένο τὸν ἄντρα της, δίχως γράμμα καὶ ἀντιλογιά.

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ ξένος σέρνοντας ἀπὸ πίσω του τὸ μουλάρι στάθηκε σὰ νάθελε νὰ βρῇ μὲ τὸ μάτι του κάτι ἢ νὰ θυμηθῇ κάτι. Ἀχτίδα χαρ